

PRILOG DEFINISANJU POJMA LOKALNE DRUŠTVENE ZAJEDNICE

1. Postoji veći broj definicija lokalne društvene zajednice. Sve te definicije se međusobno razlikuju, neke manje a neke više. Tako veliki broj definicija lokalne društvene zajednice, pored ostalog, često dovodi u nezgodan položaj ljude koji se bave naučnim istraživanjem lokalnih zajednica, jer njihov predmet istraživanja nije precizno određen, a zna se da je za uspešno istraživanje nužno precizno određivanje predmeta istraživanja. Naša namera je da ovim učinimo skroman prilog potpunijem definisanju pojma lokalne društvene zajednice.

Smatramo da se pri pojmovnom određivanju lokalne zajednice mora poći od Marksove definisanosti društva na liniji prvenstvenog razgraničavanja društva od prirode i da je pri tome nužno ukazati na egzaktnost pojmovne određenosti društva determinisane istorijskim faktorima i okolnostima. Ovakav pristup ovoj problematici omogućiće razgraničenje od vladajućih građansko-socioloških teorija o apstraktnosti društva i njegovom dvostranom razvoju (primitivna i moderna civilizovana društva) i potencira razvoj društva preko kvalitativno-istorijske heterogenosti i klasne određenosti, a ne preko apstraktne homogenosti i odvojene van prostora i vremena.

Društveni život se izražava kao praktičan, određen istorijski uslovljenim karakterom produkcionih odnosa jednog konkretno posmatranog društva.

2. Polazeći od procesa razmene između čoveka i prirode, Marks je definisao ljudsko društvo kao celokupnost odnosa ljudi naspram prirode i međusobno. „Jer celina tih odnosa u kojima se nosioci te proizvodnje nalaze naspram prirode i među sobom, u kojima proizvode, ta celina baš jeste društvo, posmatrano u njegovoj ekonomskoj strukturi”.¹ Međutim, društvo nije nikada apstraktno, izuzev pri određivanju njegove pojmovne razlike u odnosu na prirodu. Društveni život je uvek praktičan i on je određen datim produkcionim odnosima koji leže u njegovoj osnovi. Zato čovečanstvo, ako ga shvatimo kao najširu i sveobuhvatnu ljudsku zajednicu i nije nikada činilo jedno društvo. Ono je predstavljalo i predstavlja jednu celinu samo u smislu pojmovnog razlikovanja društva od prirode. U svojoj istoriji čovečanstvo je uvek bilo podeljeno, pa je i danas podeljeno, na manji ili veći broj društava, koja su manje ili više između sebe razdvojena, a pripadnici pojedinih društava podeljeni u manje ili veće grupe koje se međusobno razlikuju. „U okviru društva kao najšire i sveobuhvatne ljudske zajednice postojale su uvek još i razne druge, uže zajednice sa svojim posebnim odnosima i obeležjima. One su se uklapale u društvo i bile nosioci socijalnog procesa. U različitim epohama ti nosioci bili su različiti. Jedni su postojali već od samog početka društva (horde-

¹ K. Marks, Kapital, knjiga III, Kultura, Beograd, 1948, st. 709.

rod); drugi su se pojavili kasnije u okviru roda (porodica); treći tek po iščezavanju roda (država, narod, nacija); četvrti su išli uporedo s njim (razni oblici teritorijalnog nastanjanja — po rodovima ili porodicama ili po teritorijalnim zadrugama). Jedne od tih istorijskih tvorevina postoje još i danas (porodica i država); druge su u civilizovanim državama nestale (rod i pleme) prešavši bilo širenjem i spajanjem u narod, bilo sužavanjem i drobljenjem u sitnije zajednice — porodicu, bilo nestajanjem i pretvaranjem u teritorijalno-političke zajednice-državu. U svim tim zajednicama odigrava se i određen način svakidašnjeg života-određene navike i običaji, lični i kolektivni odnosi, domaći i javni život kao posebna strana ili vid društvenog zbivanja.

Prema tome u dosadašnjem istorijskom razvitku društva kao najšire istorijske zajednice ljudi nemamo samo jednu jedinu liniju razvoja-razvitka samih društveno-ekonomskih formacija-nego u okviru tih formacija i te opšte linije razvitka, još i poseban razvitak i posebne linije razvoja drugih zajednica koje su nastale i iščezavale, razvijale se ili prelazile u druge, širile se ili drobile, uklapale se („uslojavale“) u druge društvene celine ili dodavale (naslojavale) jedne na drugu u raznim društvenim formacijama i različitim istorijskim kombinacijama (npr. kombinacije rod i porodica, selo i grad, država, porodica i narod, društvo i nacija itd.).² Pojavu i razvoj ovako različitih oblika društvenog života u istorijskom razvoju čovečanstva, marksistička nauka o društvu objašnjava na materijalistički način, specifičnom materijalnošću ljudskog društva, tj. razvojem materijalnih proizvodnih snaga. Materijalna proizvodnja je osnova, koja u poslednjoj instanci, prouzrokuje i uslovljava sve ove razne oblike društvenog života. „Po materijalističkom shvatanju, odlučujući faktor u historiji je, u krajnjoj liniji produkcija neposrednog života. A on sam je, opet dvojakog karaktera. S jedne strane, proizvodnja sredstava za život, predmeta ishrane, odijevanja, stana, i za to potrebnog oruđa, s druge strane, proizvodnja samih ljudi, produženje vrste. Društvene ustanove pod kojima žive ljudi jedne određene epohe i jedne određene zemlje, uvjetovane su objema vrstama proizvodnje, razvojem stupnjem, s jedne strane — rada, a s druge porodice“ (podvukao D. M.).³ Način proizvodnje materijalnog života uslovljava proces socijalnog, političkog i duhovnog života uopšte.⁴ Razvoj društvenih zajednica kretao se putem stvaranja dve grupe zajednica. S jedne strane stvarale su se šire zajednice koje su obuhvatale celo društvo (razvitak od roda do plemena, naroda i države), a s druge strane stvarale su se zajednice uže, u okviru tih širih zajednica (porodica, susedstvo, selo, gradovi, pojedine četvrti grada itd.). U tom procesu nestajale su krvno-srodničke društvene zajednice (izuzev porodice), a nastaju teritorijalne društvene zajednice, naselja, pokrajine, države. Ljudi žive u porodici koja je stalno nastanjena na određenom geografskom prostoru, i sa ostalim porodicama koje žive na istoj teritoriji čine jednu celinu na osnovu zajedničkog mesta stanovanja i međusobnih uticaja koji iz te činjenice proizilaze. Tako se može reći da su od robovlasništva do danas najrasprostranjeniji oblici društvenog života porodica i određena geografska područja na kojima su stalno nastanjene porodice, tj. lokalne društvene zajednice. Razumljivo je onda što su jedan i drugi oblik društvenog

² Dr Ljubomir Živković, Društvena nadgradnja, Naprijed, Zagreb, 1960. god., str. 351.

³ F. Engels, Porijeklo porodice, privatnog vlasništva i države, sabrana dela knjiga II, Kultura, 1950. god. strana 160.

⁴ K. Marks, Predgovor za „Prilog kritici političke ekonomije“ sabrana dela knj. I, Kultura, Beograd 1950. god. str. 338.

života bili predmet čovekovog interesovanja i regulisanja od prvih dana ljudske istorije, mada ne uvek u podjednako meri. Danas u nauci postoji saglasnost u pogledu određivanja pojma porodice, međutim, pojam lokalne društvene zajednice još nije na jedinstven način određen kako suštinski tako ni terminološki.

3. Kao što smo videli lokalna društvena zajednica je danas pored porodice najrasprostranjeniji oblik društvenog života. Zato nije nikakvo čudo što je ona predmet proučavanja mnogih naučnih disciplina. No, i pored toga danas ne postoji jedinstveno shvatanje u pogledu sadržinskog određivanja pojma lokalne zajednice, a postoje i terminološke nesuglasice. Razume se da je mnogo značajnija sadržinska određenost pojma lokalne društvene zajednice, teoretska razrada pojma lokalne zajednice, jer se time stvara, između ostalog, i mogućnost tešnjeg integrisanja njenih proučavanja od strane većeg broja naučnih disciplina. Terminološke razlike su sekundarno pitanje u odnosu na sadržinsku određenost, jer je terminologija stvar konvencije.

Postoje brojne terminološke razlike. Tako na primer, u engleskom jeziku za označavanje lokalne zajednice upotrebljava se izraz „community” ili izraz „local community”. No, ovaj isti izraz upotrebljava se i onda kada se želi da označi opština u administrativnom smislu, pa se čak upotrebljava i za označavanje nekih širih teritorijalnih zajednica. Izraz „community” upotrebljava se ponekad i za označavanje nekih specifičnih društvenih grupa čije je obeležje velika unutrašnja kohezija (na pr. verske sekte).

U nemačkom jeziku za označavanje lokalne zajednice upotrebljavaju se dva izraza — „Gemeinde” i „Gemeinschaft”. Međutim, ovi termini mogu imati i druga značenja. Tako se izraz „Gemeinde” upotrebljava da označi opštinu u administrativnom smislu, a pored toga upotrebljava se i za označavanje religioznih zajednica. Isti je slučaj i sa izrazom „Gemeinschaft”. Ovaj izraz upotrebljava se i da označi zajednicu sa svojevrsnim tipom društvenih odnosa. Tako se može naći objašnjenje za reč Gemeinschaft da ona pored ostalog označava i zajednicu više, jedinki povezanih nečim zajedničkim i te veze kojima su povezane.

U pogledu sadržinskog određivanja pojma lokalne društvene zajednice takođe postoji neujednačenost. Mnoge definicije koje postoje o pojmu lokalne zajednice međusobno se razlikuju i imaju dosta posebnih obeležja. Neke čak i ne daju pozitivnu definiciju, ne definišu šta je to lokalna zajednica, već govore o tome šta nije lokalna zajednica. Takav je slučaj sa definicijom lokalne zajednice koju daje Mac Iver u svom delu *Web of Government*.⁵ Druge definicije nastoje da budu preciznije od Mac Iverove, pa ipak ne možemo reći da zadovoljavaju svojom preciznošću. Takva je definicija René Königa, koja uglavnom opštinu identifikuje sa lokalnom zajednicom, i kaže da je opština globalno društvo tipa lokalne zajednice.⁶ Međutim, on ne određuje precizno šta je to globalno društvo. Zbog toga se prišlo objašnjenju njegovog shvatanja globalnog društva pa se došlo do zaključka da König kada govori o globalnom društvu misli na društvo koje nije ograničeno u pogledu aspekata ljudske delatnosti i interesa koje obuhvata. On pod globalnim društvom podrazumeva društvo koje je u principu neograničeno, i obuhvata sve aspekte ljudske ličnosti,

⁵ R. Mac Iver: *Web of Government* (New Yor, 1947) st. 193.

⁶ R. König: *Grundformen der Gesellschaft: die Gemeinde* (Hamburg 1958) str. 28.

sve potrebe koje čovek može imati i sve vrednosti koje može osećati.⁷ Međutim, ovakvo shvatanje globalnog društva, tj. shvatanje opštine kao globalnog društva tipa lokalne zajednice nije moguće prihvatiti. Smatramo da jedna manja teritorijalna društvena grupa ne može obuhvatiti svu raznolikost mrežu veza i odnosa u kojima ljudi žive u društvu.

Christen Jonassen definisao je lokalnu zajednicu kao grupu koja je povezana sistemom, prostorno bliskih, međusobno zavisnih bioloških, kulturnih i društvenih odnosa i struktura, koje su se razvile u procesu međusobnog prilagođavanja situaciji u okolini. To je prostorna grupa u kojoj se međusobna zavisnost i povezanost izražava u svesti o jedinstvu zajednica i u njenoj sposobnosti da vrši odgovarajuću kontrolu nad društvenim, kulturnim i biološkim procesima unutar svih granica.⁸ Međutim, u ovoj definiciji nije jasno na koji način komuna vlada i upravlja biološkim odnosima. Pored toga ovde je potrebno odrediti i problem mere prostorno bliskih ljudi, jer sve društvene grupe koje se odlikuju prostornom bliskošću svojih članova svakako nisu lokalne zajednice.

G. A. Hillery je napisao statističku studiju od 94 definicije lokalne zajednice nađenih u delima raznih pisaca. Hillery je analizom ovih definicija došao do zaključka da se sve definicije, pored razlika koje postoje među njima, slažu u pogledu dve karakteristike lokalne društvene zajednice. Naime, sve 94 definicije sadrže u sebi iskaze o tome da se lokalna društvena zajednica karakteriše time što predstavlja jedinstvo dva elementa: prostora i ljudi. Sve definicije ističu da se kod lokalne zajednice radi o grupi ljudi koja nešto radi i živi na određenom prostoru. Međutim, što se tiče ostalih karakteristika lokalne zajednice definicije se međusobno razlikuju, a razlike su ponekad i velike kad se radi o pojedinostima. Pa ipak sve razlike koje postoje između pojedinih definicija mogu se svesti na dva pitanja. Prvo, na pitanje obima lokalne društvene zajednice, i drugo, na pitanje shvatanja karaktera unutrašnjih veza i odnosa u lokalnoj zajednici.

Što se tiče zajedničkih obeležja definicije lokalne zajednice, smatramo da se mogu prihvatiti. Jer, zaista, postoji izvestan broj, i izvesna vrsta potreba, koje su zajedničke potrebe ljudi koji žive na jednoj teritoriji, i koje nastaju iz njihove teritorijalne bliskosti. Te potrebe postoje bez obzira da li se ljudi nalaze u prijateljskim ili neprijateljskim odnosima, i bez obzira da li se oni osećaju povezanim ili nepovezanim. Međutim, ovim elementima treba dodati još neke, čije bi dodavanje doprinelo preciznijem formulisanju pojma lokalne društvene zajednice. Pre svega, ovim faktorima treba dodati faktor vremena, tj. vremenski kontinuitet lokalne zajednice. Jer nam faktor vremena pomaže da od lokalne društvene zajednice razlikujemo neke druge skupine, koje, takođe, za svoje elemente imaju prostor i ljude, kao što je slučaj sa razbojničkom bandom ili vojnim logorom.

Što se tiče razlika koje postoje kod pojedinih pisaca u pogledu obima lokalne društvene zajednice, treba istaći, da izvestan broj pisaca svrstava lokalnu zajednicu u istu grupu sa širim oblicima društvenog života kao što su narod, nacija, civilizacija pa čak i čovečanstvo.⁹ Druga grupa pisaca pak, lokalnu

⁷ D1 E. Pusić, Osnovne jedinice samoupravljanja, Uprava, br. 3, Zagreb, 1962. god.

⁸ Ch. T. Jonassen: Community Typology, u Marcin B. Sussman ed: Community Structure and Analysis (New York, 1959.), str. 20-21.

⁹ R. Mac Iver, sh. h. Page Society, An Introductory Analysis, Macmillan, London, 1953. god.

društvenu zajednicu u pogledu obima, izjednačava sa raznim oblicima društvenog života koji su uži od lokalne zajednice. Tako se pojmom lokalne zajednice označavaju razne društvene grupe i organizacije koje se formiraju radi ostvarenja određenih ciljeva ili se, pak, ovim pojmom označavaju pojedini delovi lokalne zajednice, pa čak i difuzni oblici društvenih odnosa, kao što je npr. susedstvo.

U pogledu drugog spornog pitanja o pojmu lokalne zajednice, koje se odnosi na karakter unutrašnjih odnosa lokalne društvene zajednice, sva shvatanja o ovom pitanju možemo podeliti u dve grupe. Prvu grupu čine ona shvatanja koja ističu da društveni odnosi u lokalnoj zajednici moraju biti odnosi društvene saradnje, da mora postojati socijalna bliskost među članovima zajednice. Drugu grupu čine shvatanja koja ističu da socijalna bliskost i unutrašnja saradnja nisu obavezna, obeležja svake lokalne zajednice. Ističe se da se jedna ista lokalna zajednica može u jednom periodu nalaziti u stanju čvrstih unutrašnjih veza, sposobna za kolektivnu aktivnost, a u narednom periodu može biti razjedinjena unutrašnjim sukobima.

Ovim kratkim osvrtom na problem definisanja lokalne društvene zajednice hteli smo da ukažemo na raznovrsnost definicija i pre svega na nepreciznost definisanja lokalne društvene zajednice. Međutim, smatramo da je za naučno istraživanje lokalnih društvenih zajednica nužno precizno formulisanje samog pojma lokalne zajednice. Zato ćemo i učiniti pokušaj u pravcu određivanja preciznije definicije pojma lokalne društvene zajednice, koji bi nam omogućio uspešan rad na istraživanju lokalnih zajednica. Pri određivanju pojma lokalne zajednice poći ćemo od postojećih definicija koje postoje ne samo u inostranoj već i u našoj domaćoj literaturi.

4. U našoj literaturi pored kritičnog izlaganja različitih shvatanja pojma lokalne društvene zajednice postoje i pokušaji pozitivnog definisanja, tj. određivanja pojma lokalne društvene zajednice.

Profesor Eugen Pusić u već pomenutom članku pokušava da definiše lokalnu zajednicu i uzima za osnovne elemente svoje definicije lokalne zajednice, prostor i ljude koji izvesne svoje potrebe zajednički zadovoljavaju na izvesno duže vreme. Po njemu postoje izvesne društvene pojave koje proizilaze iz toga što ljudi stanuju na nekom relativno ograničenom prostoru, i upozorava na relativnost izraza ograničenog prostora, jer mi ne znamo, kaže on do kraja, koji je to prostor logičan za komunu. „Tim samim bliskim stanovanjem nastaju potrebe koje se moraju zajednički zadovoljavati, i u tu svrhu razvijaju se izvesne institucije i službe. U modernoj zajednici, na stupnju razvika naše zemlje, danas su to uglavnom privreda, komunikacije, kulturno-prosvetne ustanove, socijalno-zdravstvene ustanove, rekreacione ustanove, sigurnosne službe i političko-upravne ustanove“.

Profesor Vojin Milić definiše lokalnu zajednicu rečima: „Lokalna društvena zajednica je globalni oblik društvenog života koji obuhvata sve društvene oblike i sve vidove društvene aktivnosti na određenom geografskom prostoru“.¹⁰

Profesor Jože Goričar o pojmu lokalne zajednice kaže: „Iako pojam lokalne zajednice u sociološkoj nauci nije jedinstveno definisan, možemo se ipak saglasiti s tim da se pod tim pojmom najčešće podrazumeva teritorijalna društvena grupa u kojoj čovek provodi svoj svakidašnji život, i kojoj uz to, pri-

¹⁰ Dr V. Milić, Sociološko proučavanje lokalnih društvenih zajednica, „Jugoslovenski časopis za filozofiju i sociologiju“ br. 1/1957.

padaju i neke društvene funkcije"¹¹. Znači, profesor Goričar definiše lokalnu društvenu zajednicu kao teritorijalnu društvenu grupu u kojoj čovek provodi svoj svakidašnji život, i kojoj uz to pripadaju i neke društvene funkcije. Smatramo da je ova definicija lokalne društvene zajednice prihvatljivija, jer zaista govori o prostoru i ljudima, o sredini u kojoj čovek provodi svoj svakidašnji život, i toj sredini pripadaju neke društvene funkcije koje proizilaze iz zajedničkog neposrednog života na određenom prostoru.

Međutim, mi smatramo da se lokalna društvena zajednica može preciznije i potpunije definisati rečima: *lokalna društvena zajednica je teritorijalna društvena grupa u kojoj ljudi provode svoj svakidašnji život, stupaju u međusobne odnose koji su uslovljeni, pre svega, neposrednim zajedničkim životom na određenom geografskom prostoru i kojoj pripadaju određene društvene funkcije od zajedničkog interesa, pre svega, za ljude koji je čine.*

Smatramo da je definicija profesora Pusića preširoka i da se u suštini svodi na identifikovanje lokalne zajednice i opštine. Međutim, opština kao osnovna društveno-politička zajednica u našem društvu, obuhvata veće geografsko prostanstvo, a ljudi koji žive na tom prostanstvu po pravilu se svi međusobno i ne poznaju. Njihov svakodnevni život odvija se na užim geografskim područjima, u manjim društvenim grupama, u pojedinim naseljima. Razume se da su ova naselja delovi teritorija opštine, i da kao takva imaju izvesne zajedničke potrebe koje zajednički podmiruju, zato se i kaže, da „u opštini kao osnovnoj društveno-političkoj zajednici obezbeđuju se materijalni i drugi uslovi za rad ljudi i razvitak privrede i društvenih službi; utvrđuju se i raspoređuju sredstva za potrebe opštine; stvaraju se uslovi za zadovoljavanje materijalno-socijalnih, kulturnih i drugih zajedničkih potreba građana; usklađuju se pojedinačni i zajednički interesi sa opštim interesima"¹². Međutim, pored ovih potreba, koje su rezultat življenja na teritoriji opštine, postoji određen broj potreba i veza koje proizilaze iz činjenice zajedničkog života ljudi u manjim društvenim grupama na određenom geografskom prostoru, u onim društvenim grupama u kojima ljudi zaista provode neposredno svoj svakodnevni život i za čije su podmirenje neposredno zainteresovani. Zato „u mesnoj zajednici kao samoupravnoj zajednici građana seoskih i gradskih naselja, građani neposredno ostvaruju samoupravljanje u oblasti delatnosti koje služe neposredno zadovoljavanju potreba radnih ljudi i njihovih porodica"¹³. Zato mi smatramo da je lokalna društvena zajednica uža od opštine, čak i od naselja ako je naselje brojnije, da je to društvena grupa u kojoj čovek neposredno provodi svoj svakodnevni život.

Smatramo da je definicija lokalne društvene zajednice profesora Milića prilično neodređena i da je kao takva nezgodna da služi kao osnov pri istraživanju lokalnih zajednica, jer, kao što je poznato, predmet istraživanja mora biti jasno definisan.

5. *Definišući lokalnu zajednicu kao teritorijalnu društvenu grupu u kojoj ljudi provode svoj svakodnevni život, stupaju u međusobne odnose koji su uslovljeni, pre svega, neposrednim zajedničkim životom na određenom geografskom prostoru, i kojoj pripadaju određene društvene funkcije od zajedničkog interesa pre svega, za ljude koji je čine, smatramo da se pri prouča-*

¹¹ Dr J. Goričar, Ispitivanje društvene strukture i lokalnih društvenih zajednica, Sociologija br. 1/1959. str. 128.

¹² Član 96 Ustava SFRJ.

¹³ Član. 104 Ustava SFRJ.

vanju lokalne zajednice mora voditi računa o nekim činjenicama. Pre svega, lokalne zajednice kao oblici društvenog života na određenoj teritoriji izazovane su i određene oblikom i stupanjem proizvodnje materijalnih dobara; drugo, lokalne društvene zajednice su delovi širih globalnih oblika društvenog života i kao takve su uključene u život tih širih globalnih oblika društvenog života (grada, pokrajine, pre svega opštine kod nas, države). Isto tako moguće je i postojanje užih društvenih zajednica u okviru lokalne zajednice. Između lokalne zajednice, užih društvenih zajednica u okviru nje i širih oblika društvenog života u okviru kojih egzistira lokalna zajednica, postoje određene veze i one jedne na druge utiču. Konkretna uticaj određen je karakterom i razvijenošću ovih veza.

U pogledu unutrašnjih društvenih odnosa koji postoje u okviru lokalne društvene zajednice, lokalne društvene zajednice mogu se razlikovati, mogu biti vrlo jedinstvene ali i razjedinjene borbama unutar njih, a karakter tih unutrašnjih odnosa u poslednjoj instanci određen je oblikom i stupanjem materijalne proizvodnje, a pre svega, i u poslednjoj instanci, karakterom proizvodnih odnosa i stepenom njihovog razvoja.

Danilo MARKOVIĆ
asistent Pravno-ekonomskog fakulteta
u Nišu

Résumé

L'auteur par ce travail fait une modeste contribution à la définition de la conception de la communauté locale. Dès le commencement du travail il souligne qu'il y a plusieurs définitions de la conception de la communauté sociale locale, qui se distinguent plus ou moins mutuellement. Cependant, pour une recherche sociologique des communautés locales, il est nécessaire que la conception de la communauté locale soit définie le plus précisément que possible, car l'on en définit ainsi l'objet des recherches et par ça même l'on en réalise une des conditions pour une recherche efficace.

En abordant le problème de la définition de la conception de la communauté locale, l'auteur prend pour son point de départ de ses considérations de ce problème le caractère définitif de Marx de la société sur la ligne d'une délimitation fondamentale entre la société et la nature, et il y relève, ensuite, l'exactitude de la détermination conceptuelle de la société déterminée par des facteurs historiques et par les circonstances.

Dans l'exposition ultérieure il en développe la conception de Marx de la détermination conceptuelle de la société dans sa substantialité, comprenant aussi bien les sociétés spéciales que celles particulières, soit, les communautés sociales en distinguant ce qui en fait leur basé commune, et d'autre part l'on y relève la connexion génétique et même horizontale.

En réduisant l'accès théorique sur les définitions concrètes de la communauté locale, l'auteur relève qu'il y a aussi des inégalisations terminologiques dans les différentes langues pour la détermination d'une, en substance, même conception soit, de la communauté locale.

L'auteur mentionne les recherches de Hillery sur plus de quatre-vingt-dix définitions des communautés locales et en déduit leur base commune, soit, que toutes ces définitions admettent que chez les communautés locales il s'agit de l'espace

des hommes, mais elles diffèrent dans leurs caractéristiques ultérieures. L'auteur ensuite, polémise avec certaines de ces définitions — comme, par exemple, avec celles de Mac Iver, R. König et autres.

En outre, on y jette un coup d'oeil aussi sur les définitions de la communauté locale qui existent chez nous, par exemple, les définitions données par J. Goričar et E. Pusić.

En fin, sur la base d'une rationalité positive des définitions qui existent et qui viennent d'être considérées, l'auteur en donne son définition ainsi conçue: La communauté sociale locale est un groupe social territorial dans lequel les hommes passent leur vie quotidienne, en y entrant en rapports mutuels conditionnés d'abord par la vie immédiate en commun sur une espace géographique déterminée dans laquelle appartiennent des fonctions déterminées d'intérêt commun avant tout, pour les hommes qui la constituent.